

לים עם נוכחותם באיזורים רפר זה — אך שמר על הנייט ראליות של ארצו.

כך יכולה היתה קאמבודיה להמשיך ולהתקיים בשלווה, עד עבור הזעם בוויאט-נאם, לזאת בוצע מעשה שבו שימשו המשע והטיפשות כעירובייה.

האיש האחראי היה דווקא אחד האנשים הנבונים של המאה: הנרי קסינג'רי.

זבוג בפנוס-פן

שה להבין את ההגיון שעמד מאחרי הפלישה האמריקאית לקאמבודיה לפני חמש שנים. אפשר רק להתייחס אליה כאל מעשה-טירוף של הנהגה כושלת ומיואשת.

המלחמה בוויאט-נאם הגיעה למבוי סתום. חצי מיליון אמריקאים, אנשי הצבא המשוכלל ביותר בעולם, ניסו לשווא למגר צבא פרימיטיבי של „אנשים קטנים וצהובים“. כל מכה אמריקאית נסתיימה בחלל ריק, כל

מאת אורי אבנרי

ניצחון היה חלול. הגייסות הכבדים עברו על פני הארץ כמכש, וברגע שעברו חזר השטח לידי היחידות הקלות של הקומניסטים, שנתמכו על-ידי האוכלוסייה. גנרל בא וגנרל הלך, מיטב המחוזות האיטרטגיים של ארצות-הברית הגיעו, ראו ונכשלו. במאמץ נואש למי צוא תרופת-פאטנט, כוון המבט אל נתיב הו צ'י-מיין.

זהו זה, אמרו הגנרלים בעלי פטייה-טורים הציבי עוניים. אי-אפשר לנצח, מפני שהאויב מקבל אספקה בדרך חסויה. צריכים לחסום דרך זו. הפצצתה מן האוויר לא הועילה. לכן צריכים לתפוס את השטח עצמו. כשהנתיב יהיה חסום, יגועו כוחות הוויאט-קונג מרעב למזון ולתחמושת.

זבנג אחד וגמרנו — החוכמה האווילית של כל הגנרלים בכך הארצות ובכל התקופות.

הרבה דברי-הבל נאמרו על השואה הפוקדת את ויאט-נאם

וקאמבודיה - מהו הלקח האמיתי הטמון בה לגבי עתידה של ישראל ?

לחיות בשלווה, מסתפק במועט, שונא מאמץ מיותר ומעי-דיף את ההנאות הפשוטות של החיים. לא היתה לו כל שאיפה לאומנית. מסכיב המה הסער. בוויאט-נאם השכנה נעשה מידחמת-אזרחים. גיוסות האמריקאים פעלו בגלוי בוויאט-נאם ממיזרה ובתאינד מי מערב, ובחשאי גם בלאוס בצפון. מעבר להם ארבו הפינים והרוסים. אך לאנשי ארץ חמר זה לא היה איכפת. הם סמכו על שליטם, שיירע לעצור את הגלים העכורים בגבול. האיש שמילא תפקיד זה, כרקדן זריז על חבל מתוח. היה נורודום סיהאנוק, תחילה יורש-עצר, לאחר מכן מלך, לאחר מכן מלך-מתסטר-מרצון, לאחר מכן שוב סניך, ובכל השלבים — המנהיג העליון, טיפוס נדיר של שליט נאור ואידיאליסטי, בלתי-מושחת. חסר תאוה של עריצות. סיהאנוק שיחק את המישחק הקלאסי של ארץ קטנה וחסרת-ישע, הנתונה בין מעצמות גדולות ויריבות. הוא

ת מונות הזוועה הדליקו את הנורה האדומה הקטנה החבויה בתת-הכרתו של כל יהודי. השואה בדרום-מזרח אסיה העלתה את זיכרונות השואה היהודית, וחזיר קה את כל הפחדים החבויים בלב האדם הישראלי. הפליטים מצוטפים בחוף דאנאנג, בתיקווה נואשת לעלות על סיפון האונייה האמריקאית האחרונה. האם אין מחנות כאלה יכולים להתרחש מחר בחוף ימה של תל-אביב? אמריקה בגדה בוויאט-נאם שהאמינו בה. האם לא תבגוד מחר בישראל, הבוסחת בה כעת? מה ההבדל בין פנוס-פן לירושלים, בין האנוי לקאהיר? ומכאן המסקנה האוטומטית, המובנת מאליה: אסור להאמין לאף אחד! אסור לבטוח באמריקאים! אסור לסגת משום מקום! אסור להאמין לחווי-שלום! צרי כיום להיות קשוחים ונוקשים, להמשיך להילחם ולצפצף על העולם הציני והבוגדני! אלא שכמו כל המסקנות הפשוטות, שמקורן בכורות ובהשוואות חסרות-ישחר, גם אלה כוזבי כות לחלוטין.

ההתנתקות

השתמש במעצמה אחת כדי לעצור את השנייה, ובשנייה כדי לעצור את הראשונה. הוא השתדל לשכנע את כולם: כדאי לכם להשאיר את קאמבודיה מחוץ למעגל המילי-חמה. שהרי אחרת אין לדעת בידי מי תיפול. כך הפכה קאמבודיה מעין שווייץ של דרום-מזרח-אסיה, הארץ הקטנה והשלווה שבין צבאות-הענק.

כשגבר הלחץ בפניה כלשהי, נסוג סיהאנוק קימעה, ויתר קצת. הסתדר — ותוך כדי כך החליש את הלחץ ועצר אותו. כמו שקיחול, הוא ספג מהלומות וכדורים. השכן החוק ביותר היה השילטון הקומניסטי בצפון ויאט-נאם ובעלי-בריתו, אנשי הוויאט-קונג הקומניסטיים בדרום ויאט-נאם. הם תפסו איזורים בקאמי-בודיה, שהיה דרוש להם לעבר אספקה ותיגבורת מצפון לדרום. מעבר זה בעובי הג'ונגל — „נתיב הו צ'י-מיין“ — עבר בשטח קאמבודי. מכיון שסיהאנוק לא יכול היה לגרש את שכניו הבלתי-יקרואים, הוא עצם עין, הש-

יש לקח גדול וגורלי במאורעות ההיסטוריים המת-רחשים עתה בוויאט-נאם הדרומית ובקאמבודיה. תמונות-הזוועה הנוראות אכן צריכות לשמש אזהרה חמורה. אך כרי להבין את האזהרה, ולהסיק את הלקח, יש להבין קודם-כמה מה באמת קורה בקצה השני של היבשת האסיאתית.

רקדן על חבל

ל יותר להבין את הטראגדיה של קאמבודיה, מפני שקורותיה פשוטות בתכלית. המאה ה-20 גרושה בפשעים פוליטיים. אך גם בה מעטים המשעים היכולים להשתוות לפשע הקאמבודי. קאמבודיה היתה אחת מנאות-המידבר האחרונות של החיים הטובים על פני כדור-הארץ. היה זה גן-עדן קטן בין איזורים-המריבה. העם של חמר נבדל משכניו, דבק בייחודו, קנאי לעצמאותו. אך חוץ מזה הוא אוהב